

ÚTINAPLÓ- ÉLMÉNYBESZÁMOLÓ

HATÁRTALANUL

Magyar történelmi és kulturális kincsek nyomában, Szlovéniában és Horvátországban 2023.04.24-28.

Bábolnai Általános Iskola 7.évfolyam

2023

Magyarország határain túl élő magyarság létszáma

- **A magyar Alkotmány 6. § 3-ik bekezdése kimondja**, hogy "A Magyar Köztársaság felelősséget érez a határain kívül élő magyarok sorsáért, és előmozdítja a Magyarországgal való kapcsolatuk ápolását."

A határon túli magyarok száma országok szerint, a hivatalos helyi népszámlálási adatok alapján, kerekítve a következő (2020):

Erdélyi magyarok (Románia): 1 050 000

Felvidéki magyarok (Szlovákia): 400 000

Vajdasági magyarok (Szerbia): 210 000

Kárpátaljai magyarok (Ukrajna): 140 000

Ausztriai magyarok: 10 000

Horvátországi magyarok: 10 000

Szlovéniai magyarok: 10 000

Összesített szám: 1 830 000

A **Kárpát-medencében** a 2011. évi népszámlálás alkalmával a teljes lakosság száma hozzávetőleg 25 millió 700 ezer volt, és mintegy **10 millió 400 ezren** (40,5 százalék) vallották magukat magyar nemzetiségűnek – közölte a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) **.2020-RA, 1830 000-RA CSÖKKENT**

Magyar történelmi és kulturális kincsek nyomában, Szlovéniában és Horvátországban

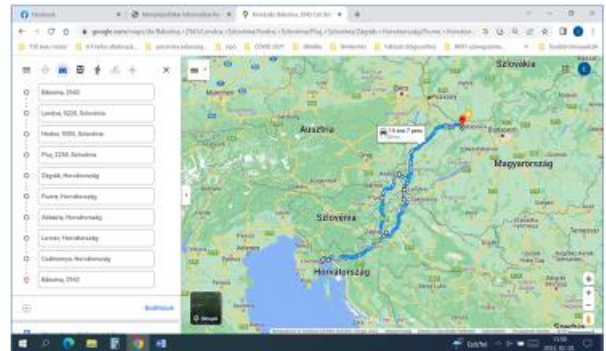
Kaland

Izgalom

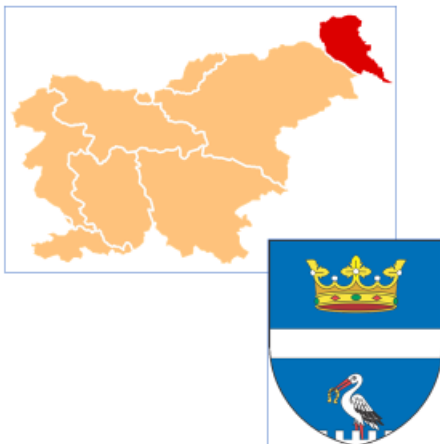

Felfedezés

Forrás: <https://www.uscarfriendwestbrabant.nl/>

Muravidék

Muravidék

A **Muravidék** (szlovénul **Prekmurje**, azaz „Murántúl”, **Szlovénia** legészakibb történelmi régiója, amely **1920 előtt a történelmi Magyar Királyság részét képezte**. A régió területe 948,48 négyzetkilométer. A régiónak a magyar határral szomszédos településein, elsősorban **Lendván és környékén** ma is jelentős magyar kisebbség él, akiket **muravidéki magyaroknak** neveznek. /Sokan összekeverik a Muraközszel, ez pedig gyakran kifejezetten sérti nemcsak az itteni szlovénokat, hanem a muravidéki magyarokat is./

Muravidék

Magyar Tenger mellék

A Magyar Tenger mellék **Fiume és Szádrév** városokból, valamint **csatolt területeikből** (**Hreljin, Vinodol** és környékük) állt, s 1776-1809, majd 1822-1849, végül pedig 1868-1918 között létezett (vagyis tartozott Magyarországhoz). **Mária Terézia** 1776. augusztus 9-i hatállyal a **Magyar Szent Korona tagjának** (azaz a **Magyar Királyság** részének) ismerte el, de úgy, mint ami felett **csak Horvát Királyságon keresztül** gyakorolhat felügyeletet (vagyis mint Magyarországon belül Horvátországhoz tartozó terület).. Az elnevezés alatt a 18-19. században Fiume és környéke volt értendő, és külön közigazgatási egységet képezett ezen a néven (latinul **Littorale Ungaricum**, horvátul **Ugarsko Primorje**).

1910-es népszámlálás szerint összesen 486.170 lakos élt a két vármegyében (Fiume és kerülete ideszámításával), melyek közül 7.414 volt magyar (**a népesség 1,52%-a**)

A Magyar Tenger mellék az **első világháborút követően szűnt** meg. Egy részét az újonnan alakult **Szerb-Horvát-Szlovén Királysághoz** csatolták, míg **Fiume olasz megszállás** alá került, majd Fiumei Szabadállam néven egy ideig „önálló” országgént létezett, majd 1924-ben az Olasz Királyság bekebelezte.

Elcsatolás

A szerződés magyar aláírói **Benárd Ágost** küldöttségvezető (balra, cilinderral a kezében) és **Drasche-Lázár Alfréd** rendkívüli követ, államtitkár (jobbra, fedetlen fővel) távoznak az aláírás után

Trianon:

- A **trianoni békeszerződés** (magyar forrásokban gyakran **békediktátum**, illetve kényszerszerződés, békeparancs) az **első világháborút lezáró Párizs környéki békeszerződések** rendszerének részeként az első világháborúban **vesztes Magyarország** (mint az Osztrák-Magyar Monarchia egyik utódállama) és a háborúban **győztes antant szövetség hatalmai** (Nagy-Britannia, Franciaország, Olaszország, Japán, Belgium, Kína, Kuba, Görögország, Nicaragua, Panama, Lengyelország, Portugália, Románia, a Szerb-Horvát-Szlovén Állam, Sziám és Cseh-Szlovákország) között létrejött békeszerződés, amely többek között az **Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása** miatt.
- **Meghatározta Magyarország új határait** és sok kis multinacionális államot hozott létre a birodalom helyett.[7]

Elcsatolás

Trianor

Elcsatolt terület	Fogadó állam	Terület(km ²)	Arány(%)	Megjegyzés
Drávaköz , Bácska , Nyugat- Bánság , Vendvidék n agyobb része (ma a Muravidék) és a Muraköz	Szerb-Horvát-Szlovén Királyság	20.829	6,04	Ma Szerbia , Horvátország és Szlovénia
Horvát- Szlavónország	Szerb-Horvát- Szlovén Királyság	42 541	12,87	

Tanulmányi kirándulás részletes programja

ÚTVONALTERV

• Szlovénia

- 1.nap Bábólna – Lendva – Hodos;
- 2.nap Hodos – Felsőlendva - Ptuj - Hodos

• Horvátország

- 3.nap Hodos - Zágráb – Fiume;
- 4.nap Fiume – Abbázia - Lovran - Fiume;
- 5.nap Fiume – Varazsd - Csáktornya-Bábólna

1.NAP Bábolna – Lendva – Hodos

- 8.30-kor indultunk Bábolnáról
- Határátlépés Szlovéniába: Rédics

1.NAP Bábolna – Lendva – Hodos Lendva

- Meglátogattuk a **Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézetet. Bánffy –központot, amely a Magyarországi főkonzulátus épülete mellett található.**
- Előadást hallgattunk végig Szlovéniáról, a Muravidék nemzetiségi hagyományairól, történelméről és az ottani iskolarendszerről.

<https://www.muravidekiertektar.si/?p=63>

1.NAP

Bábolna – Lendva – Hodos

1.NAP

Bábolna – Lendva – Hodos

„Meghódítottuk” a Lendvai várat

- A középkortól kezdve **Lendva egy erődített hely** volt.
- A kastély első említése egy 12. század végi forrásban lelhető fel, amely a **Bánffy család** tulajdonaként nevezi meg az épületet.
- a 17. század derekán, egy rövid időszakra a **Nádasdy családé lett** a tulajdonlás joga.
- A vár híres arról, hogy sosem került török kézre.

<https://kerkavizimalom.hu/hu/lendva-galeria-es-muzeum>

1.NAP Lendvai vár

Rendhagyó órák (földrajz, történelem, vizuális kultúra)

- A várban megtekintettük az 1973 óta működő **Lendva Galéria Múzeumot**, a Magyar Királyság emlékeit és a helytörténetét bemutató interaktív tárlatot.
- Pillangó és skorpió terem

1.NAP Lendvai vár

1.NAP Lendvai vár

- Zala György szobrász emlékszoba
- BP: Milleniumi emlékmű

1.NAP Lendvai vár

- Megtekinthettük a világhírű művész, **Andy Warhol** vándorkiállítását is.

Andy Warhol -Önarckép

1.NAP Lendva

- A padlástérben és a várudvaron, megnéztük az **50. Lendvai Nemzetközi Művésztelepen született kortárs bronzszobrok** kiállítását.

1.NAP Lendva- Szentháromság kápolna

- A lendvai **Szentháromság kápolnába** látogattunk el, amely a **Lendva-patak** völgyére tekintve őrzi Lendva városát.
- A középkor óta **katonai erődítmény** állott ezen a helyen.
- 1727-28-ban a **Gludovác család** – családfője az Esterházyak gazdatisztje volt – kezdeményezte, hogy kápolnát emeljenek.
- **Barokk stílusú. Egyhajós, nyeregtetős barokk kápolna**, amit **ötnyolcodos apszis** zár.
- A **harangtornyot** később építették a kápolnához.

1.NAP Lendva Szentháromság kápolna

- **Múmia:** Megtekintettük Hadik Mihály múmiáját.
- **Hadik Mihály** 1733-ban szívszélhúdésben meghalt. A mésszel épített, száraz sírboltban a teste a feloszlásnak ellenállt.
- A múmia természeti csodák közé tartozik.
- Történelmi, néprajzi előadást hallgattunk meg a kápolnában.

1.NAP Lendva Szentháromság kápolna

- **Koszorúztunk** Lendva legrégebbi, ősi temetőjében az emlékműnél.

1.NAP Lendvai szőlőhegy-pillanatképek

1.NAP Lendvai szőlőhegy-kilátó

1.NAP Lendva – Trópusi kert és orchidea farm

Rendhagyó biológia és földrajz óra

Orchidea Farm:

- Európa egyik legnagyobb trópusi kertjében, sok szebbnél szebb trópusi növényvel ismerkedtünk (orchidea, banánfa, mangófa; kakaó- és kávécseszeje)

1.NAP Lendva – Trópusi kert és orchidea farm

1.NAP Trópusi kert és orchidea farm

1.NAP Lendva

A Bántornyai Árpád-kori templom

- Turnišče települést a **Bánffy család** alsólendvai ága birtokolta. 1919-ben a Szerb-Horvát-Szlovén királysághoz csatolták.
- Nevezetessége a **román és a gótikus stílus** jegyeit hordozó középkori templom.

<https://www.muravidekiertekar.si/?p=63>

1.NAP Bántornya

Bántornya Árpád-kori templomába látogattunk el.

- A templom legkorábbi része a **szentély**.
- **Aquila János freskói** ékesítik. (1380 és 1390 között készültek).
- A legértékesebb a **Szent László-legenda** falképsora, ami a Kárpátmedencében legteljesebben őrizte meg a legendát.
- **Szent László** volt valószínűleg a Bánffy család védőszentje
- Bánffy család egyik temetkező helye volt.

<https://www.muravidekiertekar.si/?p=63>

Árpád-kori templom

1.NAP Bántornya

1.NAP Csesztregi szállás „udvara”

Estére érkezünk meg a szálláshelyünkre.
Horgásztó, focipályák, szabadidőpark....

1.NAP Csesztregi szállás-Activity

- Vacsora után a nap eseményeit, látnivalóit, a tanultakat, activity játékkal idéztük fel.

2.NAP: Magyar várak a déli végeken

Túra a Hármashatára Szlovénia felől.

<http://www.benbe.hu/> <https://www.szekelyfoldiinfo.ro/>

2.NAP: Magyar várak a déli végeken

Túrázás és koszorúzás a hármashatáron-Rendhagyó történelem és földrajz óra.

- A **Hármashatárkő** (három oldalú gúla), az ausztriai **Tauka**, a szlovéniai **Trdkova** és a magyarországi **Felsőszölnök** falvak határánál, a trianoni határok találkozásánál áll, egyben **Magyarország legnyugatibb pontját** jelzi.
- Az emlékhelyet először **1989. június 4-én** nyitották meg. Az 1919-es **Saint-Germain-i békediktátumra** is emlékeztek.
- **Előadást hallgattunk meg a helyről, majd koszorúztunk.**

<http://www.benbe.hu/> <https://www.szekelyfoldiinfo.ro/>

2.NAP: Magyar várak a déli végeken

Felsőlendvai vár - Grad Grad

(Rendhagyó történelem és biológia óra)

- Felkerestük Szlovénia legnagyobb kiterjedésű várát. Előadást hallgattunk meg a vár történetéről:
- A vár egy meredek, **bazalttufa dombon** magasodik Grad település felett (333,33 m).
- Templomos lovagok alapították. **III. Béla király** a magyar államhoz csatolta. 1183-ban pedig a **szentgotthárdi ciszterci monostor** birtokául adta. **Gótikus, román és barokk** stílusú.
- A várat az **Amadékok, a Széchenyiek, a Nádasdyak, a Szapáryak** birtokolták.

<http://www.benbe.hu/> <https://www.szekelyfoldiinfo.ro/>

2.NAP: Magyar várak a déli végeken

Felsőlendvai vár - Grad Grad (Rendhagyó történelem és biológia óra)

- Végigjártuk a vár minden termét.
- Kiállításai a **Goričko tájvédelmi körzet** történelmi és etnológiai örökségét mutatták be.

<https://www.szekelyfoldiinfo.ro/>

2.NAP: Magyar várak a déli végeken

Muraszombat-várkastély

- Ellátogattunk a **Szappáry várkastélyba, a Muravidéki Múzeumba.**
- A középkorban a **Széchy családé** volt, majd a **Szapáryak** birtoka lett.

<https://varak.hu/latnivalo/index/1242-Battyanfalva-Rakocsi-Var/>

2.NAP: Magyar várak a déli végeken-Muraszombat

2.NAP Bakonaki-tó

- **Bakonaki-tó-energia** ösvényén túráztunk. A Szent-Vid kúthoz és kápolnához.

2.NAP Bakonaki-tó

- **Bakonaki-tó-energia ösvény.** Szent-Vid kút és kápolna. (Fehérruhás gyermeket láttak: Baba- kút név).
- Megmosakodtunk a forrás vizében, ami gyógyító erejű, fiatalító hatású.

2.NAP **Bakonaki-tó** (Rendhagyó történelem, biológiaés földrajz óra)

- A tavat sajnos leeresztett, téli állapotában láthattuk.

2. Nap-Kézműves foglalkozás-csuhéjpillangó

- Néprajzi előadást hallhattunk, azután pajta látogatáson és kézműves foglalkozáson vettünk részt.

2.NAP: Magyar várak a déli végeken

Ptuj-Dráva parti várost csak érintettük utunk során, sajnos nem volt idő bebarangolni.

Megemlékeztünk a buszon **Szlovénia legrégebbi városának** magyar vonatkozásairól:

- A település **IV. Béla és Mátyás király** idejében **Alsó-Stájerország** részeként a **Magyar Királyság** része volt.
- A régi városkapuk egyike a Magyar Kapu.
- **Az ódon városközpont fő látnivalói:**
- **Flórián tér:** új városháza; Szent Flórián szobor, a **Múzeum tér:** régi városháza, Orpheus emlékmű, a középkori **Várostorony** és a **Szent György plébánia** templom.

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Ptuj>

2.NAP: Magyar várak a déli végeken

Ptuj-

- **A Dráva parti város, már a kőkorból lakott hely volt.**
- A **rómaiak i. sz. 15-ben** hódították meg, és Pannónia tartomány fontos településévé (Poetovium, Poetovio) fejlesztették. **Vespasianust itt választották császárrá 69-ben,**
- **Vespasianus:** Suetonius erős, tagbaszakadt férfinak írja le, akinek mindig furcsa, feszült kifejezés volt az arcán. Kitűnő egészségét havi egynapos koplalással őrizte meg. Barátai faragatlan humorát fárasztónak tartották, melynek középpontjában az a kissé zsumori eljárás állt, ahogyan a pénzt teremtette elő az állam számára.
- Titus szót emelt például az ellen az adó ellen, amit apja a városi nyilvános vízellátásra kivetett. Vespasianus feleletül átnyújtott neki egy pénzdarabot, ami ebből az adóból származott, s azt kérdezte: „van szaga?” amikor Titus elismerte, hogy nincs, az apja folytatta: „Pedig a vizeletből származik.”
- 70-ben elrendelte a **Colosseum** építését.
- **A beszámolók szerint halálos ágyán is tréfálkozott, azt mondta:** „Ó, jaj, azt hiszem, isten lesz belőlem!” („Vae, puto deus fio”.)

[/https://hu.wikipedia.org/wiki/Vespasianus_r%C3%B3mai_cs%C3%A1sz%C3%A1r](https://hu.wikipedia.org/wiki/Vespasianus_r%C3%B3mai_cs%C3%A1sz%C3%A1r)

3.NAP: Zágráb-Horvátország fővárosa

- Megérkeztünk a fővárosba a vasútállomástól sétáltunk át a belvárosba.

3.NAP: Zágráb-Jelasics tér és Káptalandomb

**Városnéző sétára indultunk Zágrábban,
Horvátország fővárosában.**

3.NAP: Zágráb Káptalandombi székesegyház

Városnéző sétára indultunk Zágrábban,
Horvátország fővárosában.

- Meglátogattuk a **Káptalandombi székesegyházat**. A **Szent István kápolnában őrzik Szent László koronázási palástját**.
- A székesegyház Zágráb egyik jelképe, a **legnagyobb horvát szakrális épület és a horvát kulturális örökség egyik legértékesebb műemléke**, egyben az **első és legfontosabb gótikus épület Horvátországban**. A katedrális nemcsak a Káptalandombot uralja, hanem az egész várost.
- Koszorúztunk, hiszen Itt nyugszik **Erdődy Tamás**, valamint az 1919-es újra temetésük óta **Frangepán Ferenc és Zrínyi Péter** is.

3.NAP: Zágráb

3.NAP: Zágráb-kegyhely

3.NAP: Zágráb-Szent Márk templom

- Átsétálunk a **Felsővárosba (Gradac)**, a Szent Márk-térre a **Szent Márk templomhoz**. A templom tetőzetén látható Horvátország és Zágráb címere.
- **A parlament is itt áll.**

3.NAP: Zágráb-Liszt Ferenc Központ

- A **Liszt Ferenc Magyar Kulturális Központban** egy előadáson vettünk részt egy másik csoporttal közösen. A zágrábi Liszt Intézet legfőbb feladata, a magyar civilizáció, művészet és tudomány népszerűsítése. Koszorúztunk is az intézetben.

3.NAP: Crikvenica, a horvát „Riviéra”

- **Este érkezünk a szálláshelyre, az Adriatengerpartra Crikvenicába.**
- **Crikvenica:** Fiumétól 31 km-re délkeletre, a **Krk-szigetet** a horvát tengerparttól elválasztó **Vinodoli-csatorna** partján fekszik. Neve a horvát **crkva (= templom)** főnévből való és **régi pálos templomára** és kolostorára utal.

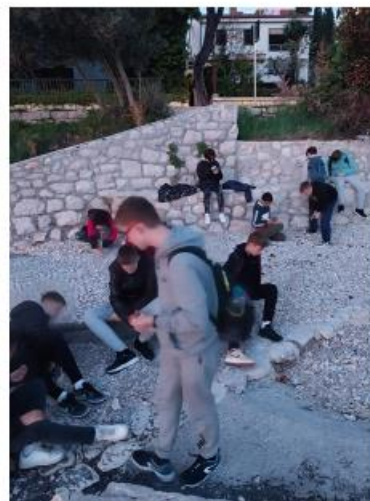
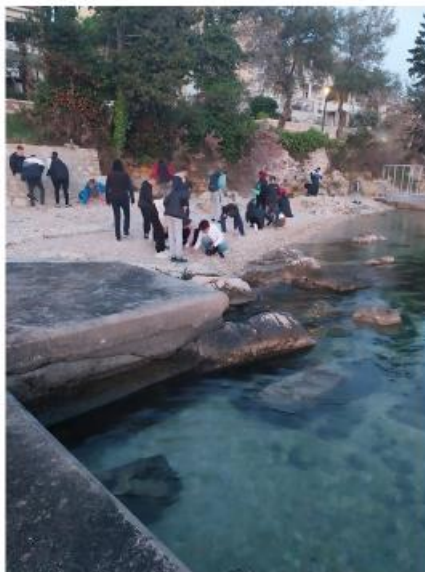

3.NAP: Crikvenica

- Vacsora után sétáltunk a tengerparton, a naplementében.

3.NAP: Crikvenica-kagylógyűjtés

4.NAP: „Tengerre magyar”

Hajókirándulás az Adrián:

Reggeli után, sétahajózásra indultunk. Krk-szigetéről, **Omisaljából** indultunk.

4.NAP: „Tengerre magyar”

Hajókirándulás az Adrián: Áthajóztunk, a Krk-sziget hídja alatt. Láthattuk **Kraljevica városát**, a **Zrinyi-Frangepán kastélyt** és az **Omišalj-öbölt**.

4.NAP: „Tengerre magyar”

Omislj -öböl.

4.NAP: Corpus separatum: Fiume

Fiume (olaszból átvett magyar név), (horvátul: Rijeka,)

- Kikötőváros Horvátországban, **Tengermellék-Hegyvidék megyében.**
- **A Kvarner-öböl** partján fekvő település az **ország legfontosabb kikötője** és harmadik legnépesebb városa Zágráb és Split után.
- **A város a 20. század folyamán hat országhoz tartozott:** Osztrák–Magyar Monarchia, Fiumei Szabadállam, Olaszország, Harmadik Birodalom, Jugoszlávia, végül Horvátország. 1920 és 1924 között itt működött a Fiumei Szabadállam nevű államalakulat, amelynek a magyar is hivatalos nyelve volt.

4.NAP: Corpus separatum: Fiume

A magyarok szempontjából azért is fontos ez a város, mert a **Monarchia idején ez volt a legnagyobb kikötője Magyarországnak.**

Továbbá kisebb megszakításokkal 1776–1918 között Szádrévvél és a környező településekkel együtt a **Magyar tenger melléket** alkotta, amely a **Szent Korona tagja** így a **Magyar Királyság** része volt.

A város fénykorát a **Monarchia idején** élte, azt a magyar korszaknak lehet tekinteni. Számos épületet emeltek ekkor illetve az infrastruktúrát is jelentősen fejlesztették.

A város húzóágazata a **hajóépítés**. Híres gyárak a Viktor Lenac, a Május 3. és a Torpedó. 1915-ben itt készült a Monarchia egyik legnagyobb csatahajója, a **Szent István**.

4.NAP: Corpus separatum: Fiume

A sétahajózás után tovább utaztunk Fiumébe. Fiume történelmi belvárosával ismerkedtünk,

- Az Óratoronnyal, a kikötővel és annak magyar felirataival.
- A magyar időben épült a piac, a színház, és egyéb fontos épületek: a **Kormányzói Palota**, a **Magyar Királyi Tengerészeti Hatóság** épülete, az **Adria-palota** és az **Adria Magyar Királyi Tengerhajózási Rt.** székháza.

4.NAP: Fiume

Kikötő és környéke

- Felkerestük a magyar feliratú kikötői bólyákat és a Baross emléktáblát. Koszorúztunk.

4.NAP: Fiume

Kikötő és környéke-Katamarán, jachtok, szállítóhajók, daruk...

43.NAP: Fiume

**Kikötő és környéke: Ellátogattunk a halpiacra is.
Érdekes tengeri halakat néztünk..**

4.NAP: Abbáziai séta

Abbázia= Opatija: város és község (járás) Horvátországban, Tengermellék-Hegyvidék megyében.

- A Kvarner-öböl partján, az Učka-hegység lábánál fekszik.
- A várost **babérfaligetek** veszik körül, **tengerpartja sziklás** és festői.
- Abbázia jelképe a közvetlenül a tenger partján álló, **Leány sirállyal** című szobor, **Zvonko Car** alkotása.
- Minden villához gazdag, sok nemesi származású magyar család története fűződik. A séta során felidéztek a családok történetét.
- Sétáltunk a **tengerparton** a híres, **sziklába vájt Lungomare sétányon** és felkeressük a **Hotel Palace Bellevue-t**, amely **Markusovszky Lajos 1848-49-es tábori főorvos** utolsó lakhelye volt. Emlékét tábla őrzi a szálloda falán.
- A **Lungomare** sétány 12 kilométer hosszú, Prelukától Lovranig vezet.

4.NAP: Abbáziai séta

4.NAP: Abbáziai parkok-egzotikus növények

4.NAP: Abbáziai- kiemelt üdülőhely

4.NAP: Tersatto

Tersattoba utaztunk (horvátul: Trsat)

- **A Mária búcsújáró templom** magyar hadihajók emlékét őrzi (a Szent István, Viribus, Unitis stb.).
- **Tersatto várába** sétálunk el. Frangepánok építettek a 13. században.

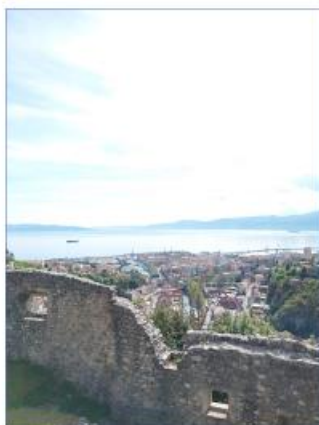

4.NAP: Tersatto-Terszat vára

- A vár a **Recsina kanyarulata** feletti **138 m** magas dombon áll.
- **Két fő részből áll**, az elülső részből és a hátsó részből.
- A vár legrégebbi részének tartott **Frangepán-torony**, a római őrtorony alapjain épült ezért római toronynak is nevezik. A középkorban lakótoronyként szolgált.
- A felső rész a 19. századi átépítés során épült. Ekkor építették a vár keleti udvarán a világ hőseinek az ókori építményeket utánzó **mauzóleumot** is.

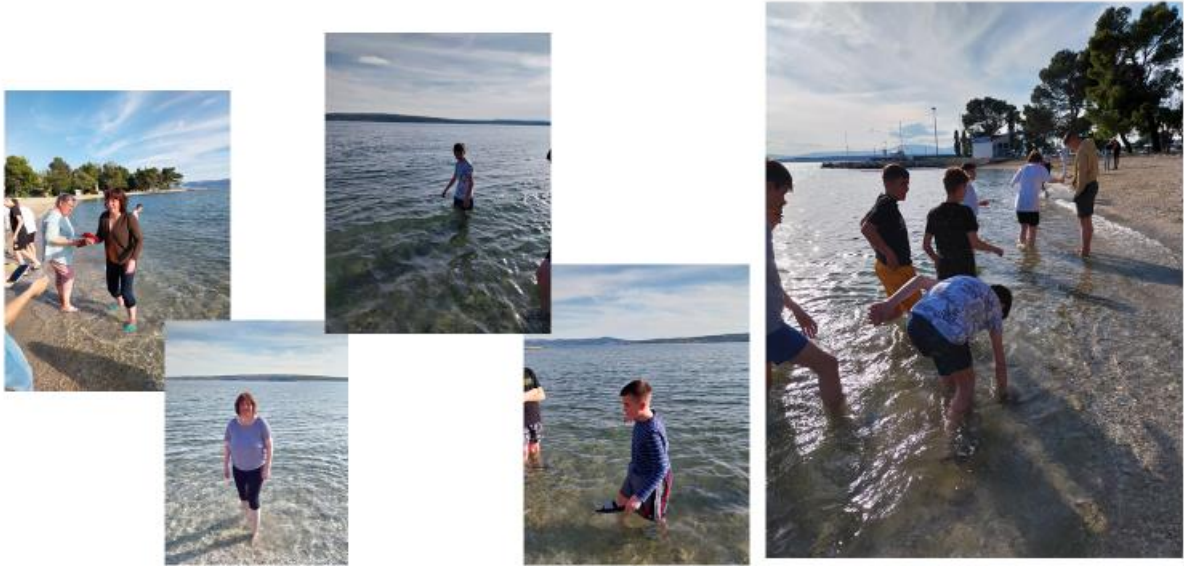
4.NAP: Tersatto vára

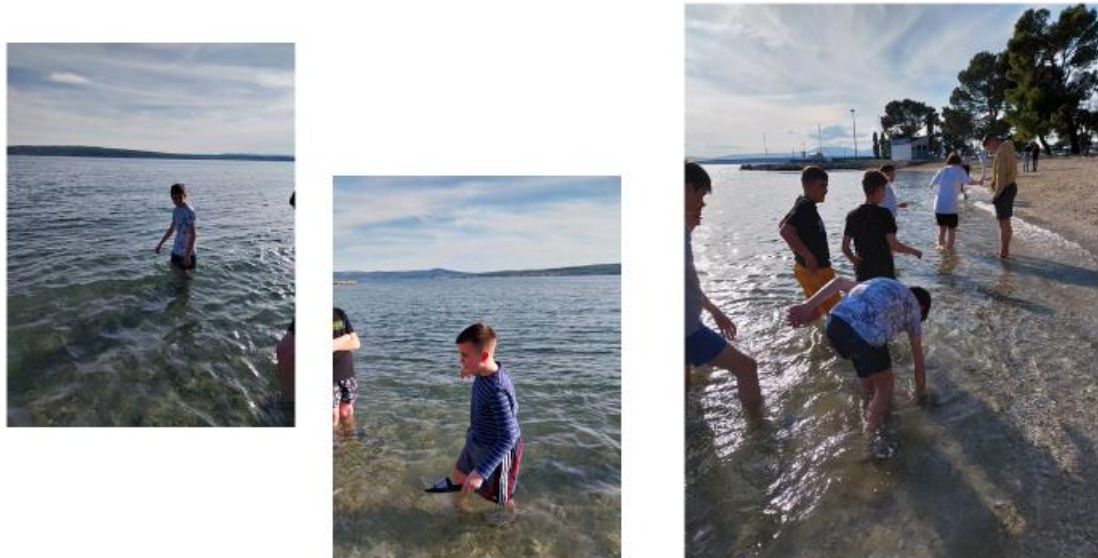
4.NAP: Délutáni „fürdőzés” a tengerben Megmártóztunk a 14 celsius fokos tengervízben.

4.NAP: Délutáni „fürdőzés” a tengerben

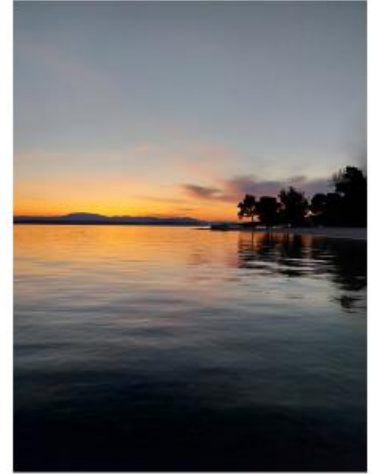

4.NAP: Délutáni „fürdőzés” a tengerben

5.NAP: Esti kagylókeresés, delfinek, naplemente...

- Vacsora után lesétáltunk a partra. Kagylókeresés és naplemente nézés közben, delfineket vettünk észre a vízben. Láttuk őket úszni és kiugrani a vízből.

5.NAP: Esti kagylókeresés, delfinek, naplemente...

5.nap: Varasd

- **Városnéző sétát tettünk Varasdon.**
- A város **200 évig Horvátország fővárosa volt.**
- Felkerestük az **Erdődyek várkastélyát**, majd átsétáltunk a barokk belvároson. Itt láthattuk a Megyeházát, a Draskovics Palotát, a székesegyházat és a városházát is.
- Fagyiztunk.

5.nap: Csáktornya

- **Csáktornya, a Zrínyiek sásfészke.** Megnéztük a csáktornyai várat.

5.nap: Csáktornya

- Elsétáltunk **Szent Jeromos** szobrához, a **Zrínyi fához**, **Zrínyi teljes alakos** szobrához, a **honvédő háború áldozatainak emlékművéhez** és a **turul madaras központi emlékoszlophoz**.
- Koszorúzással zártuk utunk szakmai részét.
- Elindultunk haza.

Bábolna, 2023.05.15.

Bajcsainé Hajagos Ildikó intézményvezető

REJTVÉNY

<https://learningapps.org/watch?v=pi9uhmwbt23>

Toleráns és kooperatív viselkedés alapszabályai

- Társakkal való jó viszony kialakítása
- Együttműködési képességek, empátia, kölcsönös segítségnyújtási képességek fejlesztése
- Kommunikációs képességek, technikák fejlesztése
- Tolerancia
- Örömmel és kedvvel végzett munka

